

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
&
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ πλην ΚΕ

*για δράσεις
για την Αναβάθμιση του συστήματος Αναπηρίας*

Προτεραιότητα 1 – Συστημικές /Οριζόντιες Παρεμβάσεις

Ειδικός Στόχος 4.1α (4.11)

«Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)»

Νοέμβριος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ	7
2.1 Επιλογή μεθοδολογίας αξιολόγησης για τις πράξεις -πλην ΚΕ- του Ειδικού Στόχου 4.11 (4.1α), της Προτεραιότητας 1.....	7
2.2.Αξιολόγηση προτάσεων	7
2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων	9
2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α': Έλεγχος πληρότητας πρότασης	9
2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων	10
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών οδηγός αποτελεί εξειδίκευση των Οδηγιών για την αξιολόγηση προτάσεων (πλην κρατικών ενισχύσεων) που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της Περιόδου 2021-2027 (Λειτουργική Περιοχή I - «*Επιλογή και έγκριση πράξεων*») και αποσκοπεί στον προσδιορισμό της κατάλληλης μεθοδολογίας αξιολόγησης και των κριτηρίων επιλογής πράξεων πλην κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη των πολιτικών και των δράσεων για την Αναπηρία που εντάσσονται στον **Ειδικό Στόχο 4.1α (4.11), της Προτεραιότητας 1** του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027.

Βασικός σκοπός του παρόντος οδηγού είναι η διασφάλιση της επιλογής των βέλτιστων προτάσεων από άποψη ποιότητας και κόστους, που θα ολοκληρωθούν εγκαίρως σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά τους και θα έχουν μεγαλύτερη συνεισφορά στις προτεραιότητες και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του Προγράμματος.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων και την επιλογή του τρόπου βαθμολόγησης σε καθένα από αυτά, έχουν ληφθεί υπόψη:

- οι ενδεικτικοί τύποι δράσεων του Προγράμματος για τη συγκεκριμένη Προτεραιότητα και ειδικό στόχο
- η αναγκαιότητα για την ενίσχυση της ισότητας και έγκαιρης πρόσβασης των πολιτών, ιδιαιτέρως των ευάλωτων ομάδων, σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές κοινωνικές υπηρεσίες, με αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, όπως του συστήματος αποϊδρυματοποίησης για τα ΑμεΑ, του συστήματος αξιολόγησης της Αναπηρίας, κ.α.

Τα κριτήρια αξιολόγησης διαμορφώθηκαν έτσι, ώστε να ανταποκρίνονται στη διαδικασία της **άμεσης αξιολόγησης**, για τις δράσεις για την αναβάθμιση του συστήματος Αναπηρίας του Ειδικού Στόχου 4.1α (4.11) της Προτεραιότητας 1, καθώς απευθύνονται σε φορείς που **λόγω θεσμικής αρμοδιότητας** αποτελούν μοναδικούς δικαιούχους, όπως:

- Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας
- Επιτελική Δομή Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜεΑ), ως τριτοβάθμιος κοινωνικός και συνδικαλιστικός φορέας των Ατόμων με Αναπηρία στη χώρα και ως ο επίσημα αναγνωρισμένος Κοινωνικός Εταίρος της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας και για τη σύσταση και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας, καθώς και
- εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείου ή θεσμικά αρμόδιοι φορείς.

Ο οδηγός αξιολόγησης προτάσεων συνοδεύεται από Παραρτήματα που αφορούν σε επιμέρους εξειδικευμένα θέματα όπως:

Παράρτημα I: Οδηγίες για την εξειδίκευση του κριτηρίου «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία».

Παράρτημα II: Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση του κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη.

Παράρτημα III: «Υποστηρικτική λίστα στην αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων και στην επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων»

1.1 Θεσμικό πλαίσιο που διέπει την επιλογή και έγκριση πράξεων

Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060

Οι αρμοδιότητες της ΔΑ όσον αφορά στην επιλογή και έγκριση πράξεων προβλέπονται στον καν. (ΕΕ) 2021/1060 ως ακολούθως:

Άρθρο 73 Επιλογή Πράξεων από τη Διαχειριστική Αρχή

Σύμφωνα με το άρθρο 73 του καν. 2021/1060 η ΔΑ καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία και σε εμποδιζόμενα άτομα, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και την παρ. 1 του άρθρου 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του κανονισμού, για την επιλογή των πράξεων η ΔΑ:

- α) εξασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις συμμορφώνονται με το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της συνέπειάς τους με τις σχετικές στρατηγικές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα, και ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος·
- β) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου·
- γ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις αντιπροσωπεύουν τη βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης, των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται και της επίτευξης των στόχων·
- δ) επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα·
- ε) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή σε διαδικασία ελέγχου και ότι έχει ληφθεί δεόντως υπόψη η αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, βάσει των απαιτήσεων της εν λόγω οδηγίας·
- στ) επαληθεύει ότι όταν οι πράξεις έχουν ξεκινήσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση στη διαχειριστική αρχή, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο·
- ζ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου Ταμείου και ότι εντάσσονται σε έναν τύπο παρέμβασης·
- η) διασφαλίζει ότι οι πράξεις δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α)·
- θ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις δεν επηρεάζονται άμεσα από αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ η οποία θέτει σε κίνδυνο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών ή την επιτέλεση των πράξεων·
- ι) διασφαλίζει την ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας των επενδύσεων σε υποδομές που έχουν αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών.

Άρθρο 63 Επιλεξιμότητα

Στο άρθρο 63 του Καν. 2021/1060 ρυθμίζονται θέματα επιλεξιμότητας των δαπανών και συγκεκριμένα στην παρ. 6 προβλέπεται ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται για στήριξη από τα Ταμεία σε περίπτωση που έχουν ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενό τους ή υλοποιηθεί πλήρως πριν να υποβληθεί η πρόταση από το δικαιούχο (αίτηση χρηματοδότησης) βάσει του Προγράμματος, ανεξαρτήτως του αν έχουν εκτελεστεί όλες οι σχετικές πληρωμές, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 20 του κανονισμού για πράξεις που ανταποκρίνονται σε έκτακτες περιστάσεις. Επίσης, στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου του κανονισμού ορίζεται ότι μια πράξη μπορεί να λαμβάνει στήριξη από ένα ή περισσότερα Ταμεία ή από ένα ή περισσότερα Προγράμματα και από άλλα μέσα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι δαπάνες που δηλώνονται σε μια αίτηση πληρωμής για ένα από τα Ταμεία δεν δηλώνονται για κανένα από τα παρακάτω:

- στήριξη από άλλο Ταμείο ή μέσο της Ένωσης
- στήριξη από το ίδιο Ταμείο στο πλαίσιο άλλου Προγράμματος.

Νόμος ΕΣΠΑ 4914/2022 για τη διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027

Οι απαιτήσεις του καν. (ΕΕ) 2021/1060 έχουν ενσωματωθεί στον Ν. 4914/2022 και συγκεκριμένα στο άρθρο 35 «Εξειδίκευση Προγράμματος», στο άρθρο 36 «Ένταξη πράξεων στα Προγράμματα», στο άρθρο 40 «Θέματα επιλεξιμότητας δαπανών στα Προγράμματα» και στο άρθρο 51 «Σύγκρουση συμφερόντων», όπου ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στην επιλογή και έγκριση των πράξεων. Σημειώνεται ότι:

- ✓ Στο πλαίσιο της εξειδίκευσης του Προγράμματος, ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση για την εξειδίκευση των δράσεων αιτιολογεί ότι η δράση ή το έργο που προτείνεται συνάδει με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του σχετικού αναγκαίου πρόσφορου όρου.

Στην περίπτωση που ο αναγκαίος πρόσφορος όρος δεν εκπληρώνεται και ο φορέας πρότασης (της δράσης ή του έργου που προτείνεται για εξειδίκευση) είναι αρμόδιος για την εκπλήρωση του Α.Ο., τότε παραθέτει επίσης ενημέρωση και τεκμηρίωση πως οι προτεινόμενες δράσεις είναι συνεπείς με τις υπό διαμόρφωση στρατηγικές και το συναφές πλαίσιο (Νόμους, Υπ. Αποφάσεις, συστήματα) που η χώρα επεξεργάζεται με στόχο την πλήρωση ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου. Στην περίπτωση που ο φορέας πρότασης δεν είναι και ο αρμόδιος φορέας για την εκπλήρωση του Α.Ο., για την ενημέρωση και τεκμηρίωση, ο φορέας πρότασης θα συνεργάζεται με την ΕΥΣΣΑ.

- ✓ Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι τα ακόλουθα: 8 - Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 - Επιχειρηματική ελευθερία, 17 - Ιδιοκτησία, 21 - Απαγόρευση διακρίσεων, 23 - Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 - Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 33 - Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 - Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 37 - Προστασία του περιβάλλοντος, 38 - Προστασία του καταναλωτή, 41 - Χρηστή διοίκηση, 42 - Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα με τις προς αξιολόγηση προτάσεις. Εφόσον, η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του Χάρτη ανατρέχει σε «Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του Χάρτη, προκειμένου η ΔΑ να διαπιστώσει ως προς ποιο δικαίωμα δεν υπάρχει συμμόρφωση. Η ΔΑ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.

- ✓ Το πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης της σύγκρουσης συμφερόντων τίθεται από τον Καν. 2018/1046 (Δημοσιονομικός Κανονισμός) και τις «Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού». Με βάση το πλαίσιο αυτό, σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημοσιονομικού παράγοντα ή άλλου προσώπου, που συμμετέχει στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον Δημοσιονομικό Κανονισμό, απαγορεύεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο εμπλέκεται στη διαδικασία της αξιολόγησης, να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων του με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνει, επίσης, τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιο και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.

Το στέλεχος/ στελέχη της ΔΑ ή οι εξωτερικοί αξιολογητές, πριν διενεργήσουν την αξιολόγηση μιας υποβληθείσας πρότασης, οφείλουν να επιβεβαιώσουν σε σχετικό πεδίο στο ΟΠΣ ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων κατά την άσκηση της αρμοδιότητας της αξιολόγησης της εν λόγω πρότασης. Η επιβεβαίωση αυτή αποτελεί μέτρο πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης των Προγραμμάτων.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Η διαδικασία για την επιλογή και έγκριση πράξεων ακολουθεί τις οδηγίες που περιγράφονται στο Εγχειρίδιο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ΣΔΕ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Τα εγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής των πράξεων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης.

2.1 Επιλογή μεθοδολογίας αξιολόγησης για τις πράξεις -πλην ΚΕ- του Ειδικού Στόχου 4.11 (4.1α), της Προτεραιότητας 1

Με δεδομένο ότι οι δράσεις για τη στήριξη των πολιτικών για την Αναπηρία του Ειδικού Στόχου 4.11 (4.1α) της Προτεραιότητας 1, απευθύνονται **λόγω θεσμικής αποκλειστικής αρμοδιότητας σε μοναδικούς δικαιούχους**, όπως:

- Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας
- Επιτελική Δομή Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜεΑ), ως τριτοβάθμιος κοινωνικός και συνδικαλιστικός φορέας των Ατόμων με Αναπηρία στη χώρα και ως ο επίσημα αναγνωρισμένος Κοινωνικός Εταίρος της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας και για τη σύσταση και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας, καθώς και
- εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου ή θεσμικά αρμόδιους φορείς,

προκρίνεται ως πλέον κατάλληλη η **άμεση αξιολόγηση**.

2.2. Αξιολόγηση προτάσεων

Η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί από τα αρμόδια στελέχη της ΔΑ ή/και από εξωτερικούς αξιολογητές με απόφαση της ΔΑ, για τους οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων.

Η αξιολόγηση των προτάσεων, προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία υποβολής στη ΔΑ της σχετικής πρότασης. Η προθεσμία αυτή είναι δυνατόν να προσαρμοστεί και να προσαυξηθεί σε ειδικές περιπτώσεις, όπως σύνθετων προτάσεων ή όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων που υποβάλλονται στο ίδιο χρονικό διάστημα ή καθυστερήσεις που δεν οφείλονται στη ΔΑ. Επίσης, το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων/διευκρινίσεων δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΔΑ στη διάθεσή της για να ολοκληρώσει την αξιολόγηση.

Σημειώνεται ότι κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης, η ΔΑ δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία ή/και διευκρινίσεις και στα δύο στάδια Αξιολόγησης.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και **εκδόθηκαν πριν την υποβολή της πρότασης**.

Διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται από τον/τους αξιολογητή/τες με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της πρότασης.

Ειδικά για την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων, η ΔΑ ενημερώνει εγγράφως το δυνητικό δικαιούχο. Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να αποστείλει τα αιτηθέντα συμπληρωματικά στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας που τίθεται από τη ΔΑ (η προθεσμία κατά κανόνα είναι ολιγοήμερη, δεδομένου ότι αφορούν στοιχεία που εκ παραδρομής δεν συμπεριλήφθηκαν στην υποβληθείσα πρόταση).

Εφόσον τα συμπληρωματικά στοιχεία δεν υποβληθούν εμπρόθεσμα η πρόταση απορρίπτεται. Στην προκειμένη περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, η πρόταση αξιολογείται με βάση την ημερομηνία παραλαβής των συμπληρωματικών στοιχείων.

Διευκρινίζεται ότι, κατά την άμεση αξιολόγηση το αίτημα για υποβολή διευκρινίσεων δεν επηρεάζει τη σειρά με την οποία αξιολογείται η πρόταση. Επιπλέον, η μη υποβολή των αιτούμενων διευκρινίσεων από

την πλευρά του δικαιούχου δεν αποτελεί αποκλειστικό λόγο απόρριψης της πρότασης αλλά, ανάλογα με τη φύση της διευκρίνισης, δύναται να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της πρότασης (π.χ. στη βαθμολόγηση της 1^{ης} ομάδας κριτηρίων που αφορούν την πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης).

Η επικοινωνία με το δικαιούχο για τα παραπάνω θέματα (συμπληρωματικά στοιχεία, διευκρινίσεις) πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣ.

Τα αποτελέσματα του κάθε σταδίου της αξιολόγησης και η σχετική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων του ελέγχου πληρότητας & επιλεξιμότητας και της αξιολόγησης της πρότασης ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων καταγράφονται αναλυτικά σε *Λίστα Ελέγχου πληρότητας & επιλεξιμότητας της πρότασης* και στο *Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης*, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα κριτήρια επιλογής πράξεων.

Στην προκειμένη περίπτωση άμεσης αξιολόγησης κάθε πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς, με σειρά προτεραιότητας η οποία καθορίζεται από την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής υποβολής της στο ΟΠΣ, ως προς τη συμμόρφωσή της ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων επιλογής πράξεων.

Αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης

Σύμφωνα με τη διαδικασία ΔΙ_2: *Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις πλην ΚΕ)*, οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης, γίνεται από το πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣ) ένας **αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης**, προκειμένου να επιτραπεί ή όχι η υποβολή της, με τον οποίο επιβεβαιώνεται ότι:

- Η **ημερομηνία υποβολής της πρότασης** είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση.
- Ο **αιτούμενος (επιλέξιμος ή/και μη επιλέξιμος προς συγχρηματοδότηση) προϋπολογισμός** της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση.
- Το τεχνικό δελτίο είναι **πλήρως συμπληρωμένο**.
- Η **περίοδος υλοποίησης** της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση.
- Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη **μη ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης** (σύμφωνα με την παρ. 6, άρθρο 63 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).
- Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη **βεβαίωση του δικαιούχου ότι η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση** (σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρο 66 του καν. 2021/1060), ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας (σύμφωνα με το στοιχείο α), παρ. 1, άρθρο 65 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).
- Έχει συμπληρωθεί το **πεδίο που αφορά στη διασφάλιση της μη διπλής χρηματοδότησης** της ίδιας δαπάνης από άλλο Ταμείο ή μέσω της Ένωσης ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (σύμφωνα με την παρ. 9, του άρθρου 63 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).

Στη συνέχεια και εφόσον έχουν διασφαλιστεί οι παραπάνω προϋποθέσεις, η αξιολόγηση των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

ΣΤΑΔΙΟ Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης.

ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο / ομάδα κριτηρίων.

2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων

2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α': Έλεγχος πληρότητας πρότασης

Το Στάδιο Α' έχει στόχο να διασφαλίσει, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία της αξιολόγησης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Κατά το Στάδιο Α' εξετάζεται η πληρότητα της πρότασης ως προς επιμέρους κριτήρια. Ειδικότερα εξετάζεται:

1. Εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στις **κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων** που ορίζονται στην πρόσκληση.
2. Εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση έχει την **αρμοδιότητα εκτέλεσης** της πράξης. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κ.λπ. που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του δικαιούχου στο ΟΠΣ.
3. Η **τυπική πληρότητα** της υποβαλλόμενης πρότασης. Εξετάζεται αν, για την υποβολή της πρότασης, ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία και έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα (π.χ. μελέτες, διοικητικές πράξεις, τυποποιημένα έντυπα, κ.λπ.) σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση.
4. Η συνάφεια της πράξης με την **τήρηση του αναγκαίου πρόσφορου όρου**. Εξετάζεται εάν οι πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του οριζόντιου εθνικού αναγκαίου όρου **4 - Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου**, καθώς και του αναγκαίου πρόσφορου όρου **4.4 – Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας** συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και τα έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου.
5. Εάν η πράξη **εμπίπτει στο Στόχο Πολιτικής 4, στην Προτεραιότητα 1, στον Ειδικό Στόχο 4.11, στα Πεδία Παρέμβασης 158, 160 και 162**, καθώς και στους τύπους των δράσεων και στους όρους της Πρόσκλησης.
6. Εάν υποβάλλονται **αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων** του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

➤ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ Α':

Για τα παραπάνω κριτήρια του Σταδίου Α' (με εξαίρεση τα υπ' αριθμ. 4 και 6 σημεία, τα οποία ενδέχεται να μην απαιτούνται), η θετική αξιολόγηση (ΝΑΙ) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το Στάδιο Β' της αξιολόγησης των προτάσεων. Διαφορετικά, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δυνητικός δικαιούχος.

Ειδικότερα, ανάλογα με το αποτέλεσμα της εξέτασης του Σταδίου Α', η ΔΑ είτε προχωρά στην περαιτέρω αξιολόγηση της πρότασης (Στάδιο Β'), είτε η πρόταση απορρίπτεται. Στην περίπτωση απόρριψης, η ΔΑ συντάσσει το έντυπο *Ε.Ι.2_2 Απόφαση Απόρριψης Πρότασης*, στο οποίο τεκμηριώνονται πλήρως οι λόγοι της απόρριψης. Ο προϊστάμενος της ΔΑ εισηγείται την *Απόφαση Απόρριψης Πρότασης* και το αρμόδιο όργανο¹ που εποπτεύει άμεσα την οικεία Διαχειριστική Αρχή την εκδίδει. Ο δικαιούχος ενημερώνεται για την *Απόφαση Απόρριψης Πρότασης* εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή με κάθε οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο καθιστά εφικτό τον ακριβή προσδιορισμό της ημέρας και ώρας κοινοποίησής της (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΟΠΣ, ή άλλο κατάλληλο μέσο). Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 110565/17-11-2022 Υ.Α. «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης

¹ Ως αρμόδιο όργανο νοείται ο/η Γενικός/ή, Ειδικός/ή Γραμματέας, Υπουργός, Διοικητής/τρια (για τομεακά Προγράμματα) ή ο/η Περιφερειάρχης (για Περιφερειακά Προγράμματα) ο/η οποίος/α προϊστάται της ΔΑ.

προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του Ν.4914/2022 (Α' 61)».

2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β' διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων που έχουν κριθεί θετικά ως προς την πληρότητα και επιλεξιμότητά τους (Στάδιο Α'), σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής πράξεων, τα οποία διακρίνονται σε **τέσσερις βασικές ομάδες**, ως ακολούθως:

1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Πληρότητα περιεχομένου της πρότασης

Κατά την εξέταση της εν λόγω ομάδας κριτηρίων αξιολογείται:

1. Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικείμενου της πράξης. Η πράξη εξετάζεται ως προς:

- α) τα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της,
- β) τον τρόπο υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης με αναφορά σε όλα τα επιμέρους υποέργα αυτής, απαιτούμενες ενέργειες/ εργασίες που συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίησή της, χρονική αλληλουχία ενεργειών, καταλληλότητα δράσεων προβολής και επικοινωνίας ανάλογης έκτασης με την πράξη),
- γ) την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης,
- δ) τη συμβατότητα του φυσικού αντικείμενου και του τρόπου υλοποίησης με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

2. Συνάφεια της πράξης με τις Στρατηγικές, το θεσμικό πλαίσιο και τα συστήματα που έχουν εκπονηθεί για την τήρηση του Αναγκαίου Όρου/των Αναγκαίων Όρων.

Εξετάζεται το κατά πόσον η πράξη περιλαμβάνεται στις Στρατηγικές, τα Σχέδια Δράσης και το θεσμικό πλαίσιο των αρμόδιων Υπουργείων που υποβάλλουν την πρόταση. Στην προκειμένη περίπτωση οι πράξεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται ή/και να συνδέονται τουλάχιστον σε κάποιο από :

- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία,
- Την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας (ΕΣΚΕ).

Επιπλέον, εξετάζεται το κατά πόσον η πράξη στηρίζει ή εκπονείται στο πλαίσιο τήρησης των Αναγκαίων Πρόσφορων Όρων που αφορούν στο Πρόγραμμα.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ.**

3. Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού.

Εξετάζεται ο προϋπολογισμός της πράξης σε σχέση με το προτεινόμενο για συγχρηματοδότηση φυσικό της αντικείμενο.

Ενδεικτικά στοιχεία που αξιολογούνται είναι:

- Α. Η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού.** Εξετάζεται εάν η πρόταση περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου/ παραδοτέων, καθώς και αν συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε αφενός να εξασφαλίζεται η επαρκής χρηματοδότηση του επιδιωκόμενου

λειτουργικού αποτελέσματος της πράξης αλλά και να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη, εφόσον αυτά δεν καλύπτονται από εθνικούς ή άλλους πόρους.

Ειδικότερα, για τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα εξετάζεται εάν:

- (i) οι κατηγορίες δαπανών που δηλώνονται στο επισυναπτόμενο με την πρόταση σχέδιο υλοποίησης με ίδια μέσα συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο, τα πακέτα εργασίας και τα παραδοτέα/εκροές/αποτελέσματα, καθώς και τις δραστηριότητες/ενέργειες που η υλοποίησή τους είναι απαραίτητη για την επίτευξη του παραδοτέου/ων (ή εκροών/αποτελέσματος) και
- (ii) ορθά κατανέμονται οι κατηγορίες δαπανών στις επί μέρους εργασίες και πακέτα εργασίας βάσει των προτεινόμενων μεγεθών (π.χ. ανθρωποχρόνος, άτομα, πλήθος μετακινήσεων κ.λπ.).

Σημειώνεται ότι η πληρότητα του προϋπολογισμού δραστηριοτήτων ή ενεργειών που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν με τη χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους θεωρείται ότι εξασφαλίζεται, χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση από τη ΔΑ κατά το στάδιο αυτό, εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και η επιλογή απλοποιημένου κόστους καλύπτει το σύνολο των αναγκαίων κατηγοριών δαπανών για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ενεργειών.

Β. Το εύλογο του κόστους της προτεινόμενης πράξης. Εξετάζεται κατά πόσο η κοστολόγηση της προτεινόμενης πράξης είναι εύλογη. Πιο συγκεκριμένα:

1. Δημόσιες συμβάσεις

1α. Προμήθειες

Το εύλογο του προϋπολογισμού για προμήθειες μπορεί να βασισθεί ενδεικτικά:

- στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης,
- σε έρευνα αγοράς συμπεριλαμβανομένης της αναζήτησης και διασταύρωσης τιμών από επίσημους προμηθευτές ή μέσω του διαδικτύου, ή/και
- σε μη δεσμευτικές προσφορές (π.χ. τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που δύναται να ζητηθούν από τον δυνητικό δικαιούχο.

1β. Υπηρεσίες

Το εύλογο του προϋπολογισμού για υπηρεσίες μπορεί να βασισθεί στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης.

2. Υλοποίηση έργων με Ίδια Μέσα

Το εύλογο του κόστους στα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα τεκμηριώνεται από την ανάλυση του προϋπολογισμού των επί μέρους κατηγοριών δαπανών στον αναλυτικό προϋπολογισμό του υποέργου αυτεπιστασίας, που επισυνάπτει ο δικαιούχος κατά την υποβολή της πρότασής του (τυποποιημένα έντυπα excel).

Η ΔΑ εξετάζει το εύλογο του προϋπολογισμού κάθε κατηγορίας δαπάνης που κρίνεται ως απαραίτητη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου είτε βάσει του κόστους από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί είτε βάσει τεκμηρίωσης που δύναται να ζητηθεί από τον δυνητικό δικαιούχο όπως π.χ. μισθοδοτικές καταστάσεις του μισθοδοτούμενου προσωπικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση του έργου, μη δεσμευτικές προσφορές για προμήθειες ή υπηρεσίες, ενδεικτικά κόστη μετακινήσεων κ.λπ., λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας για την κάθε κατηγορία δαπάνης βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας.

Σημειώνεται ότι το εύλογο του προϋπολογισμού δραστηριοτήτων ή ενεργειών που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν με τη χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους θεωρείται ότι εξασφαλίζεται, χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση από τη ΔΑ κατά το στάδιο αυτό, εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση για επιλογή προτάσεων και η επιλογή απλοποιημένου κόστους καλύπτει το σύνολο των αναγκαίων δαπανών για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ ενεργειών.

Γ. Η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού. Εξετάζεται η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού στις επιμέρους εργασίες/ είδη δαπανών σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο/ παραδοτέα της πράξης.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

4. Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος.

Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα ολοκλήρωσης της πράξης η οποία εξετάζεται σε σχέση με:

- α) το φυσικό αντικείμενο (μέγεθος, πολυπλοκότητα, κ.λπ. της πράξης)
- β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης (διαγωνιστική διαδικασία, αυτεπιστασία, επιταγές εισόδου (voucher), κ.λπ.)
- γ) τον απαιτούμενο χρόνο σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης όπως προκήρυξη για επιλογή ωφελουμένων, υπουργικές αποφάσεις εφαρμογής κ.λπ.
- δ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. διοικητικές ή δικαστικές εμπλοκές, πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης κ.λπ.
- ε) τη διασφάλιση της έγκαιρης ενεργοποίησης των δράσεων και την πρόβλεψη συστηματικής συλλογής στοιχείων για την εκτίμηση προόδου υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της Πράξης.

Για την εξέταση του κριτηρίου, επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

Η πράξη στην 1^η Ομάδα κριτηρίων, θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ ή ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ σε όλα τα κριτήρια.

Η τιμή ΝΑΙ δύναται να δοθεί υπό προϋποθέσεις ή αναπροσαρμογές της προτεινόμενης πράξης (αναφορικά με την περιγραφή, τον π/υ της πράξης ή και των επιμέρους δράσεων/κατηγοριών δαπανών, καθώς και του χρονοδιαγράμματος της πράξης) που αποφασίζει η ΔΑ.

1. Τήρηση θεσμικού πλαισίου ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών.

Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων.

Εφόσον έχουν προηγηθεί της πρότασης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της πρότασης τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη.

Για τις περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ. Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης των σταδίων δημοσίων συμβάσεων εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2019) 3452 final/14.5.2019 (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δημοσιονομικές διορθώσεις σε δημόσιες συμβάσεις).

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

2. Τήρηση θεσμικού πλαισίου πλην δημοσίων συμβάσεων.

Για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων, εξετάζεται η τήρηση του ειδικότερου πλαισίου που θεσπίζεται για τις ανάγκες διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμογής συγκεκριμένου τύπου πράξεων/υποέργων. Εξετάζεται δηλαδή, εάν η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης/ υποέργου σχεδιάστηκε κατά τρόπο συμβατό με τα οριζόμενα στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

3. Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.

Εξετάζεται εάν η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.

Στην προκειμένη περίπτωση η πράξη δεν είναι κρατική ενίσχυση και θεωρείται ότι ικανοποιείται το κριτήριο.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

4. Αειφόρος ανάπτυξη

Εξετάζεται με ποιο τρόπο η προτεινόμενη πράξη σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κάθε Προγράμματος.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή «Δεν εφαρμόζεται».**

Το κριτήριο ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ στην παρούσα Πρόσκληση

5. Ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας.

Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται σε έργα υποδομής με αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών. Εξετάζεται η διασφάλιση της κλιματικής ανθεκτικότητας της προτεινόμενης υποδομής, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027» (2021/C 373/01) και άλλες κατευθύνσεις από τις αρμόδιες αρχές (όπως Λίστα αξιολόγησης της έκθεσης τεκμηρίωσης της κλιματικής ανθεκτικότητας του έργου).

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή «Δεν εφαρμόζεται».**

Το κριτήριο ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ στην παρούσα Πρόσκληση

6. Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες. Σημειώνεται ότι η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Εξετάζεται εάν η πράξη συνεκτιμά και υπερασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου. Η θετική απάντηση του κριτηρίου εξασφαλίζεται και στην περίπτωση που η πράξη αφορά στο σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου ωφελούνται με τον ίδιο τρόπο οι γυναίκες και οι άνδρες, χωρίς καμία διάκριση.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

7. Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

8. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη αρχίσει η υλοποίηση της πράξης και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δυνητικού δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα. Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού επισυνάπτεται σχετικό Παράρτημα Ι.

Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.
- Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

9. Συμμόρφωση της πράξης με λοιπές αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξετάζεται εάν διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του Χάρτη, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην «ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ» και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

Η πράξη στην 2^η Ομάδα κριτηρίων, θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ ή ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ σε όλα τα κριτήρια.

Η τιμή ΝΑΙ δύναται να δοθεί υπό προϋποθέσεις ή αναπροσαρμογές της προτεινόμενης πράξης, που αποφασίζει η ΔΑ.

3η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Σκοπιμότητα πράξης

Προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα μιας πράξης αυτή εξετάζεται ως προς τα παρακάτω κριτήρια:

1. Αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης: Εξετάζεται η παρεχόμενη τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης και του τρόπου με τον οποίο συμβάλλει στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 4.11 (4.1α). Ειδικότερα, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής ανάλυση :

- α) στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή του προβλήματος που έχει εντοπιστεί βάσει των σχετικών στρατηγικών, σχεδίων δράσης, νομοθετικών ρυθμίσεων, κ.α.,
- β) στην τήρηση Αναγκαίου Πρόσφορου Όρου που αφορά στον ΕΣ 4.11 της Προτεραιότητας 1, του Προγράμματος,
- γ) των ιδιαίτερων συνθηκών / προκλήσεων που θα ικανοποιηθούν από την υλοποίηση της πράξης,
- δ) στην ενίσχυση του ρόλου και του έργου του φορέα πρότασης, από όπου απορρέει η ανάγκη υλοποίησης της πράξης.

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

2. Αποτελεσματικότητα: Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στην πρόσκληση.

Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως το πηλίκο των τιμών του δείκτη εκροής **EECO18** για την πράξη προς το δείκτη εκροής που αναφέρεται στην πρόσκληση. $P_n = (\text{δείκτης εκροής της πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής πρόσκλησης})$.

Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.

➡ Για τον υπολογισμό του βαθμού του κριτηρίου, διακρίνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ
$P_n \geq 1$	10
$P_n < 1$	$10 * P_n$

3. Αποδοτικότητα: Εξετάζεται η σχέση των αναμενόμενων εκροών της προτεινόμενης πράξης με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό ως προς τα αντίστοιχα μεγέθη της δράσης/υποδράσης, όπως αποτυπώνονται στην Πρόσκληση. Η αποδοτικότητα εκφράζεται ως το πηλίκο $P = (\text{δείκτης εκροών πράξης/δείκτης εκροών Πρόσκλησης})$ προς (προϋπολογισμό πράξης / προϋπολογισμό Πρόσκλησης).

Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.

➡ Για τον υπολογισμό του βαθμού του κριτηρίου, διακρίνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ
$P_n \geq 1$	10
$P_n < 1$	$10 * P_n$

Σε περίπτωση άμεσης αξιολόγησης με πολλαπλούς δικαιούχους, δεν εφαρμόζεται ο τύπος και εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης σύμφωνα με την αναλογική τιμή-στόχο που έχει προσδιοριστεί ανά φορέα σε επίπεδο πρόσκλησης ή με άλλη παρεχόμενη από το δυνητικό δικαιούχο τεκμηρίωση.

4. Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση: Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιηθούν τα παραδοτέα/αποτελέσματα της προτεινόμενης πράξης. Ειδικότερα, εξετάζονται τα ευρύτερα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την υλοποίησή της, όπως ενδεικτικά:

- η ενσωμάτωση / αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών που προσφέρει ο φορέας / θεσμός
- εύρος χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών (ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων, τροφοδοσία στοιχείων σε άλλους φορείς, εξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων για τη διαμόρφωση πολιτικών και σχεδίων δράσης, κ.α.)
- συνεργασία και διασύνδεση των παραδοτέων με άλλες υπηρεσίες / φορείς / πολιτικές, κ.α.
- βελτίωση της θεσμικής ικανότητας του φορέα μέσω απόκτησης τεχνογνωσίας, υπηρεσιών εκπαίδευσης, εκπόνησης εργαλείων, πρόσληψης εμπειρογνομόνων, μελετητών για τη διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου, κ.α. (κυρίως για έργα πρόσληψης Τεχνικών Συμβούλων υποστήριξης του δικαιούχου).

➡ **Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).**

5. Καινοτομία: Αξιολογείται η καινοτομία μίας προτεινόμενης πράξης σε ό,τι αφορά τη σύλληψη, τη στόχευση και την εφαρμογή της (το κριτήριο αφορά ορισμένες κατηγορίες δράσεων, οι οποίες στοχεύουν στην καινοτομία).

➡ **Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή «ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ».**

Το κριτήριο ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ στην Προτεραιότητα 1.

Η πράξη στην 3^η Ομάδα Κριτηρίων, πρέπει να λαμβάνει ΝΑΙ ή ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ σε κάθε επιμέρους κριτήριο. Στα κριτήρια 2 και 3 γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχιση των ποσοτικών τιμών (βαθμοί επιμέρους κριτηρίων) σε ΝΑΙ/ΟΧΙ (βαθμός \geq ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ).

4η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ωριμότητα

Το κριτήριο αυτό μπορεί να καλύπτει:

- **Το στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης:**

Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών προετοιμασίας (μελέτες, έρευνες, εγκρίσεις μελετών, τεύχη δημοπράτησης, κ.λπ.) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η εκτίμηση της συνολικής ωριμότητας της πράξης προκύπτει από τον μέσο όρο ή τον σταθμισμένο μέσο όρο των επιμέρους τιμών. Η στάθμιση επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης και τις απαιτούμενες αλληλουχίες ανάμεσα στα υποέργα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.

- **Το βαθμό προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών:**

Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του ανωτέρω κριτηρίου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (όπως ύπαρξη επαρκούς νομικού και θεσμικού πλαισίου, υπουργικών ή/και κοινών υπουργικών αποφάσεων όπου καθορίζονται π.χ. τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής ωφελουμένων, το ύψος μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους, ύπαρξη εγγράφων για συνεργασία-σύμβαση μεταξύ φορέων, εγκρίσεις από διοικητικά συμβούλια κ.λπ.).

- **Στο κριτήριο της 4ης Ομάδας γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχιση ποσοτικής τιμής σε ΝΑΙ/ΟΧΙ (βαθμός \geq ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ). Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής (αντιστοίχιση σε ΟΧΙ), απορρίπτεται.**

Η διαδικασία αξιολόγησης στο Στάδιο Β' εφαρμόζεται **διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων** με τη σειρά που κρίνει η ΔΑ.

Σε περίπτωση που πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η ΔΑ διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψη της πρότασης να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης. Μια τέτοια επιλογή μπορεί κατά περίπτωση να είναι χρήσιμη προκειμένου να υποδειχθούν στον δυνητικό δικαιούχο και άλλες ελλείψεις και αδυναμίες της πρότασής του για το ενδεχόμενο μελλοντικής επανυποβολής της.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης καθώς και η τεκμηρίωση κάθε κριτηρίου καταγράφεται συμπληρώνοντας το **Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης**.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης από το σύστημα (ΟΠΣ)

- ✓ Η ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση
- ✓ Ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι εντός των ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση
- ✓ Το τεχνικό δελτίο είναι πλήρως συμπληρωμένο
- ✓ Η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση
- ✓ Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη μη ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου της προτεινόμενης πράξης (σύμφωνα με την παρ. 6, άρθρο 63 του καν.2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).
- ✓ Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη βεβαίωση του δικαιούχου ότι η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση (σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρο 66 του καν. 2021/1060), ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας (σύμφωνα με το στοιχείο α), παρ. 1, άρθρο 65 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης)
- ✓ Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη διασφάλιση της μη διπλής χρηματοδότησης της ίδιας δαπάνης από άλλο Ταμείο ή μέσο της Ένωσης ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (σύμφωνα με την παρ. 9, του άρθρου 63 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).